23/12/2020

Τα φωτισμένα μνημεία της Αθήνας

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Η εικόνα της Ακρόπολης έφτασε την τελευταία ημέρα του Σεπτεμβρίου σε κάθε γωνιά της Γης. Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού απέδωσε χθες άλλα δύο μνημεία, αναδεικνύοντας δύο ακόμη φωτεινά σημεία που μέχρι στιγμής χάνονταν στη βουή της πόλης, με δωρεά και υλοποίηση από το Ίδρυμα Ωνάση, σε συνεργασία και υπό την επίβλεψη των Υπηρεσιών του ΥΠΠΟΑ και σχεδιασμό της Ελευθερίας Ντεκώ.

Με τον ναό του Ηφαίστου στην Αρχαία Αγορά των Αθηνών και το μνημείο του Φιλοπάππου, δύο σημαντικά τοπόσημα της πόλης που «συνομιλούν» με τον Ιερό Βράχο της Ακρόπολης, ολοκληρώνεται το έργο του νέου φωτισμού των μνημείων. Τα δύο μνημεία φωτίζονται με την ίδια φιλοσοφία και τεχνολογία που υλοποιήθηκε στα μνημεία της Ακρόπολης, ώστε να υπάρχει κοινό λεξιλόγιο στη θέασή τους από κάθε σημείο της πόλης, δίνοντας νέα πνοή στο αστικό τοπίο της Αθήνας. Η νέα

μελέτη, εκτός από τις αισθητικές παρεμβάσεις, επικεντρώθηκε στην αναβάθμιση των υφιστάμενων τεχνικών υποδομών, με τον εκσυγχρονισμό της ηλεκτρολογικής/φωτιστικής εγκατάστασης και του συστήματος αυτοματισμού και ελέγχου των φωτιστικών σωμάτων, διασφαλίζοντας εξοικονόμηση ενέργειας, ελάχιστο κόστος συντήρησης και αποφυγή φωτορύπανσης.

Η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Μενδώνη, δήλωσε: «Με την ολοκλήρωση του έργου του φωτισμού του μνημείου του Φιλοπάππου και του ναού του Ηφαίστου στην Αρχαία Αγορά, μνημεία, τα οποία είναι άμεσα συνυφασμένα με την Ακρόπολη, αλλά και την ιστορία της Αθήνας, ολοκληρώνεται το πρόγραμμα του φωτισμού της Ακρόπολης και των γύρω περιοχών της, έτσι όπως το είχαμε από την αρχή προγραμματίσει με το Ίδρυμα Ωνάση, το οποίο χρηματοδότησε και τη μελέτη και το ίδιο το έργο. Είναι πολύ σημαντικό ότι το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, εν μέσω της πανδημίας, μπορεί να προσφέρει στους κατοίκους και στους επισκέπτες της Αθήνας, αλλά και σε όλο τον πλανήτη, μια αναβαθμισμένη εικόνα του Ιερού Βράχου, της Αρχαίας Αγοράς και του λόφου του Φιλοπάππου. Όπως συνέβη στον Ιερό Βράχο και στα μνημεία επ’ αυτού, και στην περίπτωση των μνημείων του Ηφαιστείου και του Φιλοπάππου, τονίζεται η τρίτη διάσταση μέσω της διαφοροποίησης των εντάσεων και της απόχρωσης, ενώ τα νέα φωτιστικά σώματα είναι φιλικά προς το περιβάλλον, καθώς προσφέρουν σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας. Για άλλη μια φορά, θα επαναλάβω ότι η εικόνα της Ακρόπολης είναι η εικόνα της χώρας και ότι η σύμπραξη του δημοσίου με τον ιδιωτικό τομέα μπορεί να προσφέρει στην πατρίδα μας και στην πολιτιστική κληρονομιά, σε πολύ σύντομο χρόνο, πρότυπα και καινοτόμα έργα, που συμβάλλουν στην αναβάθμιση της εικόνας της Ελλάδας σε όλο τον κόσμο».

Μνημείο Φιλοπάππου

Η βραβευμένη με ΕΜΜΥ, Ελευθερία Ντεκώ, μετά την Ακρόπολη, στρέφει το βλέμμα

μας στα δύο μνημεία και το άμεσο περιβάλλον τους· τον όγκο και τη γεωμετρία του μνημείου του Φιλοπάππου, την αρχιτεκτονική του μνημείου του Ηφαίστου, από κοντινές αλλά και από μεγαλύτερες αποστάσεις μέσα στην πόλη. Ο νέος φωτισμός εστιάζει στην ανάδειξη της αρχιτεκτονικής του ναού του Ηφαίστου, στον τονισμό της τρίτης διάστασης του μνημείου ως συνόλου, αλλά και της γλυπτικότητας των επιμέρους στοιχείων, με εντάσεις που προσομοιάζουν στη διαβάθμιση του φωτός την ημέρα. Με τον νέο τρόπο φωτισμού αναδεικνύονται τα γλυπτικά μέρη στην πρόσοψη του μνημείου του Φιλοπάππου και η αρχιτεκτονική του διάρθρωση. Δίνεται έμφαση στα δύο γλυπτά στο ανώτερο τμήμα του μνημείου, τα οποία αποδίδουν τον Φιλόπαππο και τον πατέρα του. Επιπλέον, στη νοτιοδυτική πλευρά, πέρα από την πίσω όψη, τονίζεται και ό,τι έχει διασωθεί από το περίγραμμα του ταφικού θαλάμου.

Το φωτιστικό αποτέλεσμα δημιουργεί την αίσθηση μιας ενιαίας σύνθεσης στο σύνολο των μνημείων, χωρίς το ένα να ανταγωνίζεται φωτιστικά το άλλο. Οι λαμπτήρες αντικαταστάθηκαν με φωτιστικούς προβολείς νέας τεχνολογίας και υψηλής χρωματικής απόδοσης, τύπου LED. Όπως και στον φωτισμό των μνημείων της Ακρόπολης, τα φωτιστικά που χρησιμοποιούνται είναι αυτόνομα ρυθμιζόμενα σε όλα τα επίπεδα, προσφέροντας σημαντική ευελιξία στη δημιουργία διαφορετικών σεναρίων φωτισμού και επιτυγχάνοντας τον κατάλληλο φωτισμό αναλόγως του σημείου τοποθέτησης και του σημείου ενδιαφέροντος (θόλος, κίονες, μετόπη, αέτωμα).

Τα δύο αυτά μνημεία, άμεσα συνυφασμένα με την Ακρόπολη, αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας της Ακρόπολης. Ο ναός του Ηφαίστου, ευρύτερα γνωστός ως «Θησείο», βρίσκεται στον λόφο του Αγοραίου Κολωνού, στη δυτική πλευρά της Αρχαίας Αγοράς. Είναι αφιερωμένος στον θεό Ήφαιστο και στην Αθηνά Εργάνη. Το μνημείο του Φιλοπάππου, που πήρε το όνομά του από τον Γάιο Ιούλιο Αντίοχο Επιφανή Φιλόπαππο, βρίσκεται στον λόφο των Μουσών, στα νοτιοδυτικά του βράχου της Ακρόπολης.

Υπενθυμίζεται πως τον Σεπτέμβριο 2020 παραδόθηκε ο φωτισμός του Ιερού Βράχου της Ακρόπολης. Φωτίστηκαν εκ νέου εννέα σημεία: Ο Βράχος, τα Τείχη, ο Παρθενώνας, τα Προπύλαια, ο Ναός της Αθηνάς Νίκης, το Ερέχθειο, το Θέατρο του Διονύσου, η Στοά του Ευμένους, το Διονυσιακό Ιερό, ενώ άλλα πέντε μνημεία φωτίστηκαν για πρώτη φορά (το μνημείο του Θρασύλλου, οι Χορηγικοί Κίονες, το Ασκληπιείο και τα σπήλαια του Απόλλωνος και της Αγλαύρου / Κλεψύδρα, καθώς και το Ιερό της Αφροδίτης).